

OHRA JA KAURA KARITSOIDEN RUOKINNASSA

Riitta Sormunen-Cristian¹ ja Lauri Jauhiainen²

MTT, ¹Kotieläintuotannon tutkimus, ²Tutkimuspalvelut, 31600 Jokioinen,
e-mail: etunimi.sukunimi@mtt.fi

JOHDANTO

Karitsoiden talvikauden ruokinta perustuu useimmiten voimakkaaseen väkirehuuokintaan. MTT:n Kuuman lampolassa selvitettiin ohran ja kauran prosessoinnin vaikutusta lihakaritsoiden rehunsyöntiin, kasvuun, terveyteen ja lihantuotantoon.

AINEISTO JA MENETELMÄT

Kolme samanlaista, peräkkäisinä vuosina tehtyä karitsoiden ruokintakoetta

Käsittelyt: ohra ja kaura jyvänä, litistettynä ja jauhettuna

Eläimet: 192 pässi- ja uuhikaritsaa kuudessa ruokintaryhmässä 85 päivää

Ruokinta: väkirehua 72 g ka/kgW^{0,75}/karitsa/pv, vapaasti heinää, kivennäistä, suolaa, vettä

Tilastolliset analyysit: kokeet analysoitiin samanaikaisesti SAS-MIXED-ohjelmalla huomioimalla valituissa mallissa koe, kasvilaji, käsittely, sukupuoli ja tarvittavat yhdysvaikutukset

TULOKSET

- Käsittelyn vaikutus väkirehun syöntiin oli samanlainen ohralta ja kauralla; syönti jyvänä oli suurempi kuin käsiteltyinä (taulukko).
- Ohran ja kauran syönti oli yhtä suurta (800 vs. 797 g ka/karitsa/pv).
- Ohruuokinnalla heinän syönti oli selvästi suurempi kuin kauraruokinnalla (344 vs. 182 g ka/karitsa/pv, p<0,001), samoin kokonaiskuiva-aineen syönti (1162 vs. 990 g/karitsa/pv, p<0,001).
- Ohruuokinnalla karitsat tyydyttivät lähes kokonaan energian ja valkuaisen tarpeensa, mutta kauraruokinnalla ravinnonsaanti jäi 20 % alle ruokintasuositusten.
- Viljan käsittely ei parantanut karitsoiden kasvua. Ohra kasvatti karitsoita kauraa paremmin (p<0,01).
- Ruokahaluttomuutta ja virtsakivitapauksia esiintyi hieman enemmän käsitellyllä ohralta.
- Käsittely ei vaikuttanut teurastuloksiin. Ohralta teuras-% oli 44 ja kauralla 40 (p<0,001). Ohruuokinnalla ruhot rasvoituivat kauraruokintaa nopeammin.

Ohran ja kauran käsittelyn vaikutus karitsan rehunsyöntiin päivässä

Ruokinta	Ohra			Kaura			SEM	Merkitsevyys		
	Jyvänä	Litist.	Jauhettu	Jyvänä	Litist.	Jauhettu		p1	p2	p3
Väkirehu, kg ka	0,84	0,79	0,77	0,82	0,79	0,78	0,078	0,88	0,03	0,76
Heinä, kg ka	0,36	0,32	0,35	0,15	0,21	0,19	0,026	<0,001	0,58	0,12
Kokonais-ka, kg	1,22	1,13	1,14	0,98	1,00	0,98	0,060	<0,001	0,14	0,13
Kokonais-ME, MJ	14,13	13,09	13,26	10,97	11,29	11,03	0,798	<0,001	0,19	0,14
Kokonais-RV, g	154	147	148	129	133	128	10,0	<0,005	0,59	0,60
Kokonais-OIV, g	104	96	97	78	80	78	5,5	<0,001	0,22	0,15

Ka: kuiva-aine, ME: muuntokelpoinen energia, RV: raakavalkuainen, OIV: ohutsuoesta imeytyvät aminohapot, SEM: keskiarvon keskivirhe, p1: ohra vs. kaura, p2: jyvänä vs. litistetty + jauhettu, p3: käsittely x viljalaji.

JOHTOPÄÄTÖKSET

Jyvien litistäminen tai jauhaminen ei paranna ohran tai kauran hyväksikäyttöä karitsoilla. Viljan käsittelyn poisjättäminen säästää työtä ja vähentää ruokintakustannuksia. Veroitettujen lihakaritsoiden ruokintaan suositellaan ohraa jyvänä edellytyksellä, että rehuannoksen kalsium : fosfori -suhde pidetään noin 2,5:3,0, ehkäistään virtsakivien syntymistä ja että karitsat teurastetaan heti, kun teuraskypsyyden saavutettu.